

Един мораториум ще разтърси из основи сектора

Никола Газдов, Председател на Българската фотоволтаична асоциация, пред „Ютилитис“

Бихте ли представили Българската фотоволтаична асоциация?

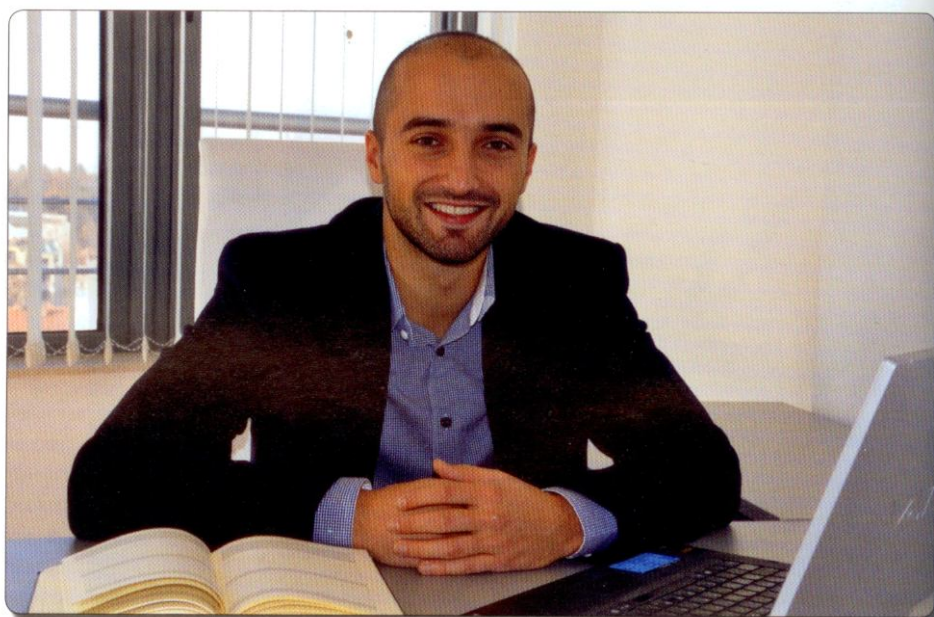
- Българска фотоволтаична асоциация (БФА) бе учредена през септември 2009 г. от 17 български компании, а три месеца по-късно броят на членовете ни е 44. Целта на Асоциацията е да спомогне за създаване на благоприятен бизнес климат за производство и търговия на електроенергия от слънцето. Опитваме се да подпомогнем държавните институции в усилията им да усъвършенстват нормативната уредба в сектора, което ще създаде условия за устойчив растеж на инсталираните фотоволтаични мощности.

Какви са дългосрочните цели на асоциацията?

- Дългосрочната ни цел е България да предлага благоприятни условия за развитие на фотоволтаична индустрия. Това означава предвидимост на нормативната уредба, ясни правила за правене на бизнес и намаляване на бюрократичните пречки пред инвеститорите. Ние смятаме, че държавата и потребителите само ще спечелят от широкомащабното навлизане на соларни инсталации за производство на електроенергия. Нещо повече, при устойчиво развитие на фотоволтаиката в следващите години, в България ще възникне една нова индустрия, която ще произвежда компоненти, ще създаде хиляди работни места и ще се превърне в един от двигателите на българската икономика.

Как оценявате перспективите пред фотоволтаиката в България?

- Перспективите са добри, но има твърде много административни пречки пред инвеститорите. Чуват се и изказвания на някои министри за въвеждане на мораториум върху всички ВЕИ

© Кирил Хавезов

проекти. Това ще разтърси из основи сектора и ще постави огромна въпросителна върху политическата предвидимост на българското правителство. Чуждестранните инвеститори ще напуснат страната, а банките няма да са склонни да финансират фотоволтаични проекти. Все пак, аз съм уверен, че правителството няма да пресече бизнес, който има потенциала да вкара в България преки чуждестранни инвестиции от над 1 млрд. евро и да създаде стоки и услуги за още 250-500 млн. евро. Да се откажеш от тези пари в условията на икономическа криза и бюджетен дефицит е истинска лудост и не виждам кой би спечелил от това.

Какви са основните проблеми в сектора в момента?

- В момента основният проблем пред сектора е страхът от въвеждане на мораториум. Ако се абстрахираме от това, проблемите могат да се

сведат до няколко основни пункта. Първият е свързан с плаващата тарифа. Тя създава несигурност и прави финансирането на соларни проекти почти невъзможно. Ежегодната адаптация на тарифата трябва да остане, но да не важи за вече присъединени инсталации. Те следва да получат сигурност за целия производствен период от 25 г. чрез фиксиране на тарифата, актуална към момента на присъединяване към мрежата. Вторият проблем засяга присъединяването на фотоволтаични мощности към енергопреносната мрежа. На хартия то е безпроблемно, но на практика е уравнение с много неизвестни. Третият съществен проблем са трите административни процедури. Особено тежка е процедурата с узаконяването и присъединяването на малки покривни инсталации.

По какъв начин асоциацията ще подходи към решаването на проблеми-

Преференциалната тарифа за дадена инсталация трябва да бъде еднаква за целия период на изкупуване

Ще се включим в дейностите по промяна на ЗУТ, както и в работните групи към ДКЕВР

И Никола Газдов е завършил 31 СУЧЕМ „Иван Вазов“, София, с профил немски език. Следвал е Политология в ЛМУ, Мюнхен, Германия, и Международна политическа икономика в Бирмингам, Великобритания. Има магистърска степен по Източноевропейски изследвания от ЛМУ, Мюнхен. От септември 2009 г. е Председател на УС на Българската фотоволтаична асоциация.

те в сектора и постигането на цели-те си?

- БФА разполага със сериозен експертен капацитет. Като член на Европейската асоциация на фотоволтаичната индустрия и партньор на ЕК по проекта PV LEGAL, БФА комуникира с водещите организации от сектора и трансферира в България добри европейски практики. Ние изготвяме мотивирани предложения за промени в различни нормативни документи и ги представяме на съответните държавни органи. Експерти на БФА участват в работната група за изготвяне на нов закон за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биопаливата. Ще се включим в дейности по промяна на ЗУТ, както и в работните групи към ДКЕВР.

Имате ли стратегия за развитие на определени подобласти на фотовол-

тауката, например сградното интегриране?

- Развитието на сградно-интегрираните фотоволтаични системи е един от акцентите в нашата дейност. БФА иницира програма, наречена „10000 соларни покрива“. Нейната цел е да се намалят бюрократичните процедури и да се въведат по-изгодни тарифни ставки за сградно интегрирани решения. Така всеки българин ще има стимул да произвежда електричество на покрива и на фасадата на своя дом. Тази електроенергия ще се произвежда точно там, където ще бъде консумирана и ще покрива дневните пикови часове, когато консумацията на електроенергия е най-голяма – особено през лятото. Позитивите обаче не свършват дотук – имаме допълнителни доходи за домакинствата и туристическите обекти, разтоварване на електрическата мрежа и намаляване на загубите за пренос. Сегментът на сградно-интегрираните фотоволтаични системи има потенциала да се превърне в нещо значимо за българската икономика – да отвори работа за традиционни производства, които пострадаха силно от кризата.

На фона на намаляващите цени на панелите, как трябва да се структурират стимулите за слънчева енергия, така че да се уважат интересите и на инвеститорите, и на потребителите?

- Цените на компонентите не са единственият аспект, който определя рентабилността на един инвестиционен проект. Както знаем, и парите си имат цена, а тя в България е изключително висока. Дори и при спада в цените на панелите през 2009 г., финансирането на фотоволтаични мощности у нас продължава да бъде изключително скъпо и трудно.

От друга страна е грешно да противопоставяме инвеститори и потребители. Реалното повишаване на цената на тока за крайния потребител, дължащо се на соларно електричество, в момента клони към нула. Ако се инсталират по 100 MW соларни мощности годишно, ежегодното повишаване на цената на електроенергията няма да надвиши 2% и през 2020 г. ще възлиза едва на около 1,8 ст./kWh. В случай, че България не успее да изпълни целите си, отново потребителите ще трябва да заплатим цената на „зелената енергия“, която ще ни е нужна за постигане на 16% дял на ВЕИ. Само че тогава ще ку-

пуваме от Германия, Швеция и Испания, а не от родни производители. По-добре да стимулираме възникването на една нова индустрия в България, отколкото да не построим нищо и накрая пак да си купим „зелена енергия“, но от чужбина и на по-висока цена.

Какъв е икономически обоснованият потенциал за инсталирани фотоволтаични мощности в България? Какъв е обемът на инсталираните мощности в момента?

- В момента в България има общо около 5 MW инсталирана мощност от фотоволтаици. Това е обидно малко за страна-членка на ЕС, която претендира да е „техническа нация“. От друга страна има запитвания към НЕК, ЕВН, ЧЕЗ и ЕОН за присъединяване на соларни централи с обща мощност от над 5000 MW. Повечето от тези запитвания са фантомни и няма да се превърнат в реални проекти. Ние смятаме, че е реалистично в следващите 10 години в България да бъдат инсталирани между 1000 и 2000 MW фотоволтаични мощности, разбира се, при адекватно развитие на енергопреносната мрежа.

Каква роля ще играят фотоволтаиците в постигането на целта от 16% дял на ВЕИ в брутно енергийно потребление на страната до 2020 г.?

- Фотоволтаиката ще изиграе сериозна роля за постигане на тази цел. Дори смятам, че при добро взаимодействие между държавата и бизнеса, при премахване на излишните административни пречки, фотоволтаиката ще помогне на България да надмине тези 16%. Това ще ни позволи да продаваме излишъка от „зелената“ си енергия на други държави, които не са успели да изпълнят своите цели.

Кога в България се очаква да се достигне мрежови паритет?

- В някои държави от ЕС мрежови паритет ще бъде постигнат още през 2013-2014 г. Това означава, че цената на фотоволтаичната електроенергия ще се изравни с тази на конвенционалните енергоизточници. В България този момент ще настъпи малко по-късно, тъй като цената на електроенергията за крайния потребител у нас е доста по-ниска в сравнение с другите държави от ЕС. При устойчиво развитие на сектора, би било възможно да достигнем мрежови паритет около 2016-2017 г. ■

Интервюто взе Йордан КЪНЧЕВ